

Uitvoeringsplan Taalhuizen Het Hogeland 2020 – 2021

humanitas

1. Inleiding

Nederlands kunnen lezen, schrijven en spreken is nodig om mee te kunnen doen. Maar laaggeletterdheid gaat verder. In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen moeite met lezen, maar ook met rekenen en vinden het daarnaast vaak moeilijk om een computer of een smartphone te gebruiken. Om mee te kunnen doen in de samenleving, heb je deze vaardigheden nodig. Daarom noemen we dit basisvaardigheden. Mensen met weinig basisvaardigheden vinden moeilijker betaald werk. Ze krijgen vaker geldproblemen en hebben vaker last van hun gezondheid.

In gemeente Het Hogeland is het samenwerkingsverband Taalhuis Het Hogeland actief om inwoners die onvoldoende de basisvaardigheden beheersen te ondersteunen met een passend aanbod. In dit uitvoeringsplan 2020-2021, doen we een korte terugblik op 2019, vertellen we wat we de komende periode willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

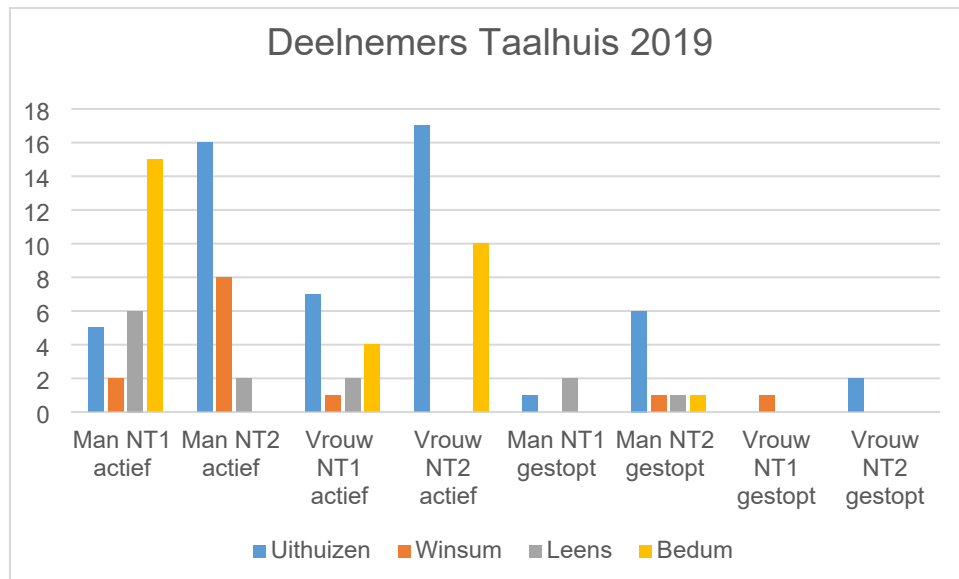
2. Resultaten in 2019

Vanaf 2017 zijn er gefaseerd Taalhuizen opgezet in de gemeente. De eerste twee Taalhuizen werden in 2017 gerealiseerd in Uithuizen en Winsum. In 2018 zijn de Taalhuizen in Bedum en Leens geopend. Op dit moment zijn er vier fysieke Taalpunten in de gemeente Het Hogeland. Deze zijn gevestigd in de bibliotheken van Bedum, Leens, Uithuizen en Winsum. De fysieke plekken worden bemand door taalhuiscoördinatoren en inwoners kunnen hier terecht voor informatie en advies met betrekking tot basisvaardigheden. Na een intake ontvangen inwoners een passend aanbod. Het aanbod bestaat uit cursussen en trainingen via ROC's (formeel) en begeleiding van een vrijwilliger (informeel). De Taalhuizen in de gebieden Bedum, De Marne en Winsum worden gecoördineerd door het MJD en het Taalhuis in het gebied Eemsmonds door het Noorderpoort.

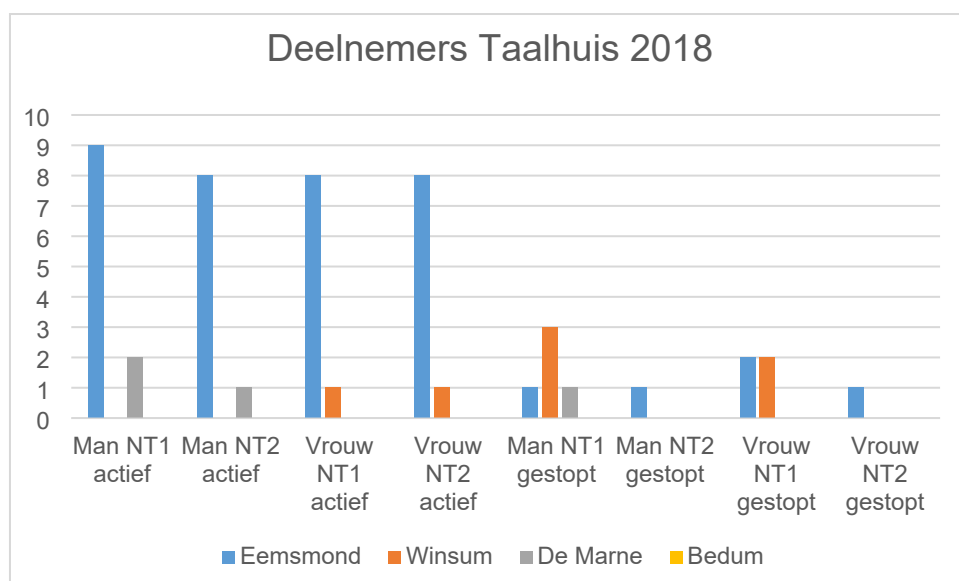
Het samenwerkingsnetwerk bestaat uit: Humanitas, Noorderpoort, MJD, Biblionet, Mensenwerk Hogeland, Stichting Lezen en Schrijven en gemeente Het Hogeland.

2.1. Deelnemers

In het Taalhuizen waren in 2019 110 deelnemers actief. De NT2 deelnemers waren oververtegenwoordigd (64) ten opzichte van de NT1 deelnemers (46). 15 deelnemers zijn om verschillende redenen in de loop van het jaar gestopt. Dit waren voornamelijk NT2 deelnemers (11). Verder valt op dat het grootste aantal deelnemers actief waren bij het Taalhuis in het gebied Eemsmond (54). Daarna het Taalhuis in Bedum (30) en vervolgens de Taalhuizen in Winsum (15) en De Marne (15).

Ten opzichte van 2018 (43) is het aantal deelnemers in 2019 (110) meer dan verdubbeld. Net als in 2019 waren de deelnemers uit het gebied Uithuizen oververtegenwoordigd (38). In vergelijking met 2018 laten de gebieden De Marne, Winsum en Bedum een substantiële groei zien van het aantal deelnemers.

2.2. Vrijwilligers

De non-formele ondersteuning van de Taalhuizen vindt plaats door vrijwilligers. In 2019 waren er 55 vrijwilligers actief. In 2018 waren er dit 61. De ondersteuning van de vrijwilligers is in 2019 verder geprofessionaliseerd. Er wordt nog een betere koppeling gemaakt tussen vrijwilliger en deelnemer en daarnaast vindt er een intensievere selectie- en inwerkprocedure plaats.

3. Rapportage 2019

Meer informatie over de activiteiten van de Taalhuizen is te lezen in de jaarrapportage 2019 van het MJD. Het MJD heeft over 2019 een rapportage gemaakt van de activiteiten van de Taalhuizen (bijlage 1). Het Noorderpoort heeft het deel over het gebied Eemsmond voor zijn rekening genomen.

In de rapportage 2020 zullen de activiteiten van het gehele samenwerkingsnetwerk in beeld gebracht worden. Naast de Taalhuizen voeren partners als: Biblionet, Mensenwerk Hogeland en Stichting Lezen en Schrijven ook activiteiten uit in het kader van het bevorderen van de basisvaardigheden van inwoners in Het Hogeland. Door alle activiteiten in beeld te brengen kan ook de waarde creatie van het netwerk inzichtelijk gemaakt worden.

4. Rollen samenwerkingspartners

Het taalhuis is een samenwerkingsverband tussen lokale partners én een herkenbare, fysieke en laagdrempelige plek waar mensen die beter willen leren lezen, schrijven, rekenen, omgaan met computer en internet of andere basisvaardigheden willen leren terecht kunnen. Het taalhuis is voor iedereen toegankelijk. Binnen het taalhuis is een actieve samenwerking tussen de ketenpartners. Er zijn verschillende samenwerkingspartners betrokken bij de taalhuizen in Het Hogeland:

- Stichting Biblionet Groningen
- Stichting Lezen en Schrijven
- Noorderpoort
- MJD
- Humanitas
- Stichting Mensenwerk Hogeland

Rol Taalhuiscoördinator:

In de taalhuizen van Het Hogeland zijn de taalhuiscoördinatoren werkzaam. Zij nemen een uitgebreide intake af bij de laaggeletterden die zich melden en zij adviseren bij de keuze van een geschikt taalaanbod.

Binnen het taalhuis heeft de taalhuiscoördinator o.a. de volgende werkzaamheden namelijk: het houden van inloopspreekuur en intakes, afnemen van toetsen, doorverwijzen van klanten naar andere ketenpartners, volgen van taal deelnemers, administratieve werkzaamheden, werven van vrijwilligers, geven van voorlichting en trainingen aan vrijwilligers, matches maken tussen de vrijwilligers en deelnemers, bijhouden van registratie.

Binnen het samenwerkingsverband heeft de taalhuiscoördinator de volgende taken namelijk: het netwerk onderhouden, voorlichting geven aan ketenpartners, deskundigheidsbevordering, verzorgen van presentaties met samenwerkingspartners, verzorgen van een goede communicatie tussen de samenwerkingspartners.

Rol gemeente Het Hogeland:

De gemeente Het Hogeland is regievoerder in de samenwerking van de taalhuizen. Binnen het samenwerkingsverband heeft de gemeente Het Hogeland de volgende taken namelijk: de beleidskant (faciliteren), verzorgt het beleid met betrekking tot laaggeletterdheid en taaleducatie, financiert o.a. de taalhuiscoördinatoren van het Noorderpoort en MJD, de volwasseneducatie en taaltoetsen van het Noorderpoort, de begeleiding van de vrijwilligers door het MJD en de inzet van Biblionet. Daarnaast is de gemeente Het Hogeland organisator en voorzitter van de stuurgroep vergaderingen.

Werkplein Ability neemt deel aan de werkgroep en is verantwoordelijk voor de aanmelding van laaggeletterden vanuit het uitkeringsbestand. Vanuit Werkplein Ability worden bijstandsgerechtigden met een opleidingsniveau dat lager is dan MBO3 aangemeld voor het afnemen van de taalmeter. Werkplein Ability faciliteert fysieke plekken waar taalvrijwilligers aan de slag kunnen gaan met laaggeletterden uit het uitkeringsbestand.

Rol Stichting Lezen en Schrijven:

De Stichting Lezen en Schrijven maakt laaggeletterdheid onderwerp van gesprek bij publiek en politiek. De stichting ondersteunt in het hele land honderden gemeenten, instellingen, bedrijven, docenten en vrijwilligers bij het organiseren van scholing. Binnen het samenwerkingsverband heeft de Stichting Lezen en Schrijven de volgende taken namelijk: ondersteunt bij de opzet van taalhuizen, de opbouw van een lokale infrastructuur om meer laaggeletterden te vinden, op te leiden en te volgen in hun voortgang op taal- en participatieniveau. De stichting biedt het ondersteuningsprogramma Taal voor het Leven. Het ondersteuningsprogramma werkt vraaggericht voor gemeenten en andere partijen.

Rol MJD:

De MJD is een actieve uitvoerder in het Taalhuis. Zo verzorgen zij de inzet van de taalhuiscoördinator in Bedum, Winsum en Leens. Zorgt voor een aanbod op maat voor de deelnemers en een goede koppeling met een passende vrijwilliger. MJD zoekt nieuwe samenwerking met ketenpartners. De MJD zorgt voor de coördinatie, de activiteiten en begeleiding van alle taalhuisvrijwilligers in het Hogeland. De leidinggevende en de taalhuiscoördinator van de MJD nemen deel aan de stuurgroep voor een goede verbinding met de werkgroep. Daarnaast is de MJD organisator en voorzitter van de werkgroep.

Rol Noorderpoort:

Het Noorderpoort neemt deel aan de stuurgroep en de werkgroep. Binnen het samenwerkingsverband heeft het Noorderpoort de volgende taken namelijk: verzorgt de inzet van de taalhuiscoördinator in Uithuizen, zorgt voor afstemming met formeel en informeel leren, onderhoudt de contacten met de samenwerkingspartners, zorgt voor een passend aanbod voor de laaggeletterde en de juiste match tussen klant en vrijwilliger, zorgt indien van toepassing voor doorverwijzing naar ander taalaanbod of andere ketenpartners.

Rol Biblionet Groningen:

Biblionet Groningen levert een senior-adviseur in de stuurgroep en een medewerker sociaal domein in de werkgroep. De senior-adviseur zit op provinciaal niveau in het bondgenootschap en neemt input vanuit provinciaal overleg mee naar de stuurgroep. De senior-adviseur is betrokken bij het vormgeven van provinciaal laaggeletterden beleid en ondersteunt daar waar nodig lokaal beleid. De medewerker sociaal domein neemt zitting in de werkgroep en op lokaal niveau verbindt hij mogelijke samenwerkingspartners.

Hij is samen met de taalhuiscoördinator en overige samenwerkingspartners verantwoordelijk voor de communicatie van het taalhuis. De medewerker sociaal domein organiseert diverse activiteiten in het taalhuis, zoals bijvoorbeeld het taalcafé in Uithuizen, taalwandelingen en activiteiten in de week van de alfabetisering. Verder is de medewerker sociaal domein verantwoordelijk voor de digitale cursussen.

Rol Humanitas:

Humanitas neemt deel aan de stuurgroep en de werkgroep. Humanitas biedt taalondersteuning aan volwassenen en kinderen thuis en in de taalcafés in Bedum en Winsum. Humanitas steekt bij de taalondersteuning in op bevordering van het Nederlands als spreektaal, het informele leren. Bij de activiteiten wordt gebruikt gemaakt van vrijwilligers. Deze vrijwilligers worden geschoold en begeleid door Humanitas.

Rol Stichting Mensenwerk Hogeland:

Stichting Mensenwerk Hogeland neemt deel aan de stuurgroep en de werkgroep. Stichting Mensenwerk Hogeland speelt een rol bij het signaleren van laaggeletterdheid, het doorverwijzen van laaggeletterden en het bieden van ondersteuning en hulpverlening aan laaggeletterden. Daarnaast bieden zij verschillende trainingen en cursussen voor zowel de doelgroep laaggeletterden als professionals.

Uitvoeringsprogramma Taalhuis Het Hogeland 2020 - 2021

Op basis van de jaarrapportage van het MJD en de input van de stuurgroep zijn de volgende thema's benoemd voor het uitvoeringsplan 2020/2021.

Signalering	Ervaringsdeskundigen	Bereik/Doelgroep
Aanbod	Preventie	Begrijpelijke taal
Monitoring/Klanttevredenheid	PR	Vrijwilligerszorg

Thema		2020	2021
Signaleren	Organisaties die verbonden zijn aan het netwerk Taalhuis Het Hogeland hebben medewerkers opgeleid die inwoners met lage basisvaardigheden kunnen signaleren en doorverwijzen.	Training signaleren en doorverwijzen: Mensenwerk Hogeland, Sociaal Team Gemeente Het Hogeland en Werkplein Ability	Training signaleren en doorverwijzen: Medewerkers met inwonerscontacten Gemeente Het Hogeland, Vrijwilligers Humanitas, Biblionet en GGD.
	Daarnaast gaan we nieuwe samenwerkingsverbanden aan met partijen om de signaleringscapaciteit uit te breiden.		Schuldhelpverleningsorganisaties, Bewindvoerders, St. Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Maxima Kledingbank, Grote werkgevers, gecontracteerde zorgaanbieders, scholen en kinderopvangorganisaties
	Taalmeter Het afnemen van de Taalmeter bij inwoners die een uitkering aanvragen verloopt goed. De follow-up is nog voor verbetering vatbaar. We weten nog onvoldoende inwoners over de streep te halen om gebruik te maken van het aanbod van het Taalhuis.	Afnemen van de Taalmeter en medewerkers van het werkplein trainen ten aanzien van motiverings-technieken om inwoners over de streep te kunnen halen.	Vervolg
Inzet ervarings-deskundigen	In Het Hogeland willen we minimaal vier ervaringsdeskundigen gaan inzetten die door hun persoonlijke verhaal inwoners over de streep kunnen halen.	Wij hebben twee inwoners bereid gevonden die als Taalambassadeur willen optreden/fungeren (gebieden: De Marne en Uithuizen)	Wij hebben twee inwoners bereid gevonden die als Taalambassadeur willen optreden/fungeren (Gebieden: Winsum en Bedum)
Bereik/ Doelgroep	Het aantal actieve deelnemers met lage basisvaardigheden is over 2018 en 2019 3,36% ten opzichte van de potentiële doelgroep. Dit willen we de komende periode vergroten met 3% per jaar (136 inwoners).	3%	3%
	Gemeente Het Hogeland heeft een groot verzorgingsgebied ten aanzien van het aantal km ² . In de jaarcijfers over 2019 zien wij dat het	Focusgebied De Marne	Focusgebied Nog in te vullen

	aantal deelnemers in het gebied De Marne achter blijft ten opzichte van de andere gebieden. In 2020 focussen we ons op De Marne (MJD).		
	Het Hogeland heeft vier Taalpunten. De taalpunten zijn een laagdrempelig manier om inwoners te bereiken. De Taalpunten worden nu bezet door de Taalcoördinatoren. In 2020 willen we vrijwilligers opleiden en inzetten voor de Taalpunten zodat de coördinator deze uren kan gebruiken om het netwerk te versterken en trainingen te geven ten behoeve van de signalering en doorverwijzing.		

Thema		2020	2021
Aanbod	Het bereiken van inwoners met lage basisvaardigheden is een belangrijk speerpunt de komende periode. Naast het bereiken vinden we het ook belangrijk dat zij een gedegen aanbod ontvangen in het Taalhuis of van andere partners. Dit aanbod (non-formeel en formeel) willen we de komende periode inventariseren en waar nodig versterken.	Inventarisatie aanbod	Evaluatie en versterking.
Preventie	Het voorkomen van lage basisvaardigheden is van groot belang. Allereerst is goed taal- en rekenonderwijs belangrijk. Dit is een verantwoordelijkheid van de scholen. Voor	<i>Pilot (Samen) digi-taal</i> Het initiatief stimuleert ouders en kinderen uit het gebied Eemsmond en De Marne om samen te werken aan hun taal- en digitale vaardigheden. Dit doen zij zowel op school,	Het project eventueel uitbreiden naar andere gebieden.

	<p>kinderen met een risico op taalachterstanden zetten we preventief in op VVE. Naast de kinderen willen ons ook richten op de ouders van deze kinderen. Dit hopen we te gaan doen met het project Samen (Digi)-Taal. Voor het project is een subsidie aangevraagd bij Tel Mee Met Taal en het Kansfonds. Afhankelijk van de subsidie kan het project (gedeeltelijk) van start gaan.</p>	<p>thuis, als in de buurt. De ouders krijgen een tablet in bruikleen waarop ze samen met hun kind oefeningen doen met educatieve programma's en apps. Daarnaast is er ook ondersteuning tijdens verplichte bijeenkomsten.</p> <p>Samenwerkings-partners: KindH, Biblionet, GGD, kinderopvangorganisaties en onderwijs</p>	
--	--	---	--

Thema		2020	2021
Begrijpelijke taal	<p>Veel inwoners begrijpen niet wat de gemeente of andere maatschappelijke organisaties schrijven. Zeker inwoners met lage basisvaardigheden hebben moeite met lange zinnen en moeilijke woorden. Dit willen we verbeteren, maar daar hebben we tijd voor nodig. De organisaties van het Taalhuis Het Hogeland verbinden zich aan het initiatief: Direct Duidelijk. Dit is een campagne van de Rijksoverheid om o.a. overheden te ondersteunen en te adviseren bij het gebruik van begrijpelijke taal.</p>	<p>Inventarisatie en het maken van een plan van aanpak.</p>	<p>Herschrijven van communicatie-uitingen en het aanbieden van taaltrainingen begrijpelijk en klantvriendelijk schrijven,</p>
Monitoring/ Klanttevreden	<p>Er komt een wettelijke verplichting om de aanpak van lage basisvaardigen te monitoren. De centrum gemeente heeft besloten om in de arbeidsmarkt Groningen-Noord Drenthe de monitor van Maurice de Greef te implementeren. Zover van toepassing willen we daar nog lokale</p>	<p>Implementatie en inregelen monitor</p>	<p>Uitvoering monitoring</p>

	indicatoren aan toevoegen zoals klanttevredenheid.		
PR	In het jaarverslag 2019 is geconstateerd dat Het Taalhuis meer onder de aandacht gebracht kan worden bij inwoners en organisaties. Hiervoor zal een communicatieplan opgesteld worden.	Opstellen communicatieplan	Uitvoeren communicatieplan.

Thema		2020	2021
Vrijwilligerszorg	Momenteel hebben we ongeveer 60 vrijwilligers. Daar zijn we heel blij mee. Het is de uitdaging dat we deze vrijwilligers behouden. Daarnaast is het voor de lange termijn belangrijk dat we een evenwichtige groep van vrijwilligers hebben ten aanzien van leeftijd, achtergrond en woongebied van de gemeente.	Begeleiding en werving vrijwilligers	Begeleiding en werving vrijwilligers

Bijlage 1